

Fylkesmannen i Oppland

Landbrukskontoret i Lillehammerregionen
Vestringsvegen 8
2651 ØSTRE GAUSDAL

Deres referanse 17/965-2
Vår referanse 2017/3623-4 433.52 MCO
Saksbehandler Marte Conradi, tlf. 61 26 60 66
Avdeling Miljøvern avdelingen

Dato 09.06.2017

Tillatelse til skadefelling av ulv i Øyer, Lillehammer, Ringsaker og Stor-Elvdal kommuner

Vi viser til muntlig søknad fra Landbrukskontoret i Lillehammerregionen v/Sigbjørn Strand torsdag 8. juni kl. 07:24, om skadefellingstillatelse på ulv. Skriftlig søknad ble oversendt via epost fredag 9. juni. Fylkesmannen i Oppland ga muntlig fellingstillatelse på én ulv i Øyer og Lillehammer øst for E6/Mjøsa, samt et nærmere avgrenset område i Ringsaker og Stor-Elvdal jf. kart, fra torsdag 8. juni kl. 09:05.

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 3, gir Fylkesmannen tillatelse til skadefelling på én ulv fra 8. juni kl. 09:05 til 12. juni kl. 12:00. Skadefellingstillatelsen gjelder for et nærmere avgrenset område som framgår av vilkårene for tillatelsen. Øyer kommune får ansvaret for å lede gjennomføringen av skadefellingsforsøket.

Bakgrunn

Onsdag 7. juni ble det gjort to synsobservasjoner av ulv i Øyerfjellet, én nordøst for Pellestova, og én øst for Augsætra. Med bakgrunn i disse observasjonene, samt tidligere observasjoner av ulv i Øyer denne våren, samt skadepotensialet som ulv i dette området representerer, søkte Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen v/Sigbjørn Strand om skadefellingstillatelse på én ulv.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3.

Naturmangfoldloven § 1 (formål):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

«Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk
a) for å beskytte naturlige forekommende planter, dyr og økosystemer
b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fiske, vann eller annen eiendom,

- c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning,
d) (...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte (...).»

Roviltforskriften § 1 (formål):

«Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.»

Roviltforskriften § 9 (Fylkesmannen sin myndighet til å iverksette betinget skadefelling):

«Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a. områdets betydning som beitemark
- b. skadenes omfang og utvikling
- c. potensialet for fremtidige skader
- d. muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, metoder for felling og utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av påløpte utgifter med unntak av lønn mv. i forbindelse med felling, Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.»

Etter § 9 i rovviltforskriften kan Fylkesmannen gi tillatelse til felling for å forhindre framtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnda, jf. forskrifta § 8. Rovviltnemnda har satt en skadefellingskvote på 6 ulv. Per dato er ingen dyr felt av denne kvoten.

Fylkesmannens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at arter og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt, og at artene opptrer i levedyktige bestander i deres naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke føre til at målet i § 5 blir fraveket, med at tiltaket vil kunne føre til at målet i § 5 blir nådd på annen måte eller i et annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Dette er konkretisert nærmere gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i region 3.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Fylkesmannen har benyttet eksisterende kunnskap om ulv i behandlingen av saken, jf. § 8. Vinterens ulvesporinger og DNA-analyser har dokumentert at det ble født fire ulvekull i helnorske revir i 2016. I tillegg er det født ulvevalper i sju revir med utstrekning på tvers av riksgrensen mellom Norge og Sverige. Etter fordeling av kull i grenserevir med halvparten i hvert land ble det dermed registrert totalt 7,5 kull i Norge. Det ble påvist 54 – 56 ulver med helnorsk tilhold og 51 – 56 ulver i grenserevir vinteren 2016 – 2017, til sammen 105 – 112 ulver på norsk areal.

Gjennom statusrapporter og annen informasjon fra overvåkingen og det skandinaviske ulveprosjektet (Skandulv) er det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som ulvebestanden blir utsatt for,

jf. naturmangfoldloven § 10. Undersøkelser fra Skandinavia viser at ulovlig jakt er en vesentlig faktor som påvirker den samlede belastningen på ulvebestanden. Det registreres også noe sykdom på ulv og avgang ved påkjørsler. I tillegg blir bestanden påvirket av den høye graden av innavl i bestanden, skadefellinger og lisensfelling.

Det er ikke mål om å ha ynglende ulv i Oppland. Ut fra punkt 2.2.19 i rovviltforliket skal soneinndelingen forvaltes tydelig. Dette betyr at det skal være en lav terskel for å gi fellingstillatelse på ulv her dersom det oppstår akutte skadesituasjoner. Terskelen for å gi tillatelse til felling av genetisk verdifulle dyr skal være høyere enn for andre individ. Det er samtidig ikke en null-toleranse for ulv utenfor ulvesonen. Dette er også presisert i brev av 25. august 2011 fra Miljøverndepartementet til rovviltneemndene, Fylkesmennene og direktoratet, der det går fram at punkt 2.2.19 i rovviltforliket ikke kan forstås slik at ethvert rovdyr i prioritert beiteområde for husdyr eller kalvingsområde for tamrein omgående skal felles. Det må i hvert enkelt tilfelle gjøres en konkret vurdering av potensialet for skade, og dette vil variere ut fra tid på året og om rovdyret er fast etablert eller på vandring. I forhold til rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a, vil Fylkesmannen karakterisere det aktuelle området som et viktig beiteområde for sau, jf. også forvaltningsplanen for rovvilt i Oppland/region 3.

Det foreligger ikke noe skadeomfang i forhold til § 9 annet ledd, bokstav b. Det slippes imidlertid et stort antall dyr på utmarksbeite i området i disse dager, og skadepotensialet anses derfor å være svært stort jf. § 9 annet ledd, bokstav c. Fylkesmannen anser det ikke som hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d.

Fylkesmannen har vurdert den samlede belastningen som ulvebestanden er og vil bli utsatt for, og mener at vedtaket ikke er i strid med prinsippet i § 10 i naturmangfoldloven. Ut fra overnevnte vurderer vi at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig. Vi har per i dag ikke kunnskap om den genetiske verdien til denne ulven, og kan derfor ikke legge avgjørende vekt på risikoen for å felle en ulv med verdifullt arvemateriale sett i forhold til risikoen for skade på sau i dette tilfellet. Vi har således lagt liten vekt på føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9. Etter vår vurdering er § 11 ikke relevant her, og vi legger til grunn at Stortinget gjennom vedtaket om forvaltningsområde for ynglende ulv har tatt de hensyn som senere er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Avgjørende momenter i Fylkesmannens vurdering har vært:

- Synsobservasjon av erfarne medlemmer av fellingslaget onsdag 7. juni kl. 23:30, i tillegg til en usikker observasjon av ulv nordøst for Pellestova på formiddagen samme dag. Med bakgrunn i avstand i tid og rom mellom observasjonene er det sannsynlig at det kan være det samme individet som er observert. Dyrets atferd ved observasjon ved Augsætra, som taler i retning av at det er ulv som er observert, er også tillagt vekt i vurderingen, da disse observasjonene vil få status usikker ulv som følge av vanskelige sporingsforhold.
- Et stort antall dyr slippes på beite i Øyerfjellet i disse dager. Tidligere års erfaring med skader av ulv i området tilsier at skadepotensialet er svært stort dersom det fortsatt oppholder seg ulv i området.
- Beiteprioritert område med hensyn på ulv, og følgelig et område hvor det skal være lavere terskel for iverksettelse av skadefelling

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 3, gir Fylkesmannen tillatelse til skadefelling på én ulv fra 8. juni kl. 09:05 til 12. juni kl. 12:00. Skadefellingstillatelsen gjelder for et nærmere avgrenset område som framgår av vilkårene for tillatelsen. Øyer kommune får ansvaret for å lede gjennomføringen av skadefellingsforsøket.

Det knyttes følgende vilkår til skadefellingstillatelsen:

1. Fellingsområdet er avgrenset til Øyer og Lillehammer kommuner øst for E6/Mjøsa, Ringsaker kommune nord for Aksjøen, Skvaldra og Øyungen, og Stor-Elvdal kommune øst for Hemmelsjøen, Søkkunddalen, Rognsjøkampen, Søre Messeltsætra, Nordre Messeltsætra og Vardfjellet til Eldåhøgda, jf. vedlagt kart.
2. Fellingstillatelsen gjelder felling av én – 1 – ulv i tidsrommet 8. juni kl. 09:05 til 12. juni kl. 12:00.
3. Tillatelsen gis til Øyer kommune, som er ansvarlig for administrasjon av skadefellingsinnsatsen. De kommunale fellingslederne i de fire kommunene skal ha nær kontakt seg imellom dersom det er behov for et samarbeid.
4. Det skal kun benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstillende kravene til jakt på ulv, jf. *Forskrift av 22. mars 2002 om utøvelse av jakt og fangst*. Av denne følger at hagle ikke er tillatt brukt.
5. Kun personer som er oppnevnt til kommunale skadefellingslag kan delta i skadefellingsforsøket. Kommunene skal sende en oversikt over deltakere i skadefellingslaget, dersom dette ikke er gjort tidligere år. Dersom det er endringer, må Fylkesmannen ha skriftlig beskjed om dette. Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen, samt de generelle bestemmelsene i rovvilforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst.
6. Deltakere i fellingslaget skal ha avlagt skyteprøve for bruk av rifle senest i 2016. Deltakere i fellingslaget skal være registrert som lisensjegere, jf. *Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst av 22.3.2002 nr. 313, §§ 13 og 14*. Deltakerne i fellingsforsøket – jegere og hundeførere – skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.
7. Fylkesmannen og Statens naturoppsyn skal umiddelbart underrettes om alle tilfeller hvor dyr påskytes, såres eller felles. Dersom dyr blir skadeskutt plikter de ansvarlige gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på skadefelling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøket.
8. Ansvarlig fellingsleder kan, dersom det vurderes som aktuelt, selv ta kontakt med SNO for eventuell bistand. Slik bistand kan bestå av for eksempel kompetanseoppbygging/opplæringstiltak. SNO vil vurdere eventuelle henvendelser bl.a. med bakgrunn i egen kapasitet.
9. Ansvarlig fellingsleder skal rapportere en gang pr. døgn om fellingsforsøket til Fylkesmannen i Oppland, på telefon 61 26 60 00 eller 977 37 223. Dersom det blir gjort observasjoner av ulv eller avdekkes skader, skal Fylkesmannen varsles oftere så vidt det er praktisk gjennomførbart.
10. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelse gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
11. Ulv felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår og blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Etter § 16 i *Forskrift om forvaltning av rovvilt*, skal jeger fremvise felt dyr for SNO for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og jeger skal kunne påvise fellingssted etter anmodning fra SNO, politi eller Fylkesmannen.

12. I henhold til rovviltforskriften § 9a kan deltakere fra kommunale fellingslag få godtgjøring knyttet til fellingsforsøket. Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Fylkesmannen setter en økonomisk **ramme på kr. 25 000,-** til dette skadefellingsforsøket. Det gis i tillegg tilsagn om inntil **kr. 10 000,- til dokumenterte utgifter** i samband med fellingsforsøket (kjøring, bompenger etc., ikke lønn). I tillegg til fastsatt maksimal døgnset (1 400,- pr. døgn), skal kommunene også beregne feriepenger og arbeidsgiveravgift, og dette skal kommunen dekke innenfor den nevnte rammen fra Fylkesmannen. Rammen er å betrakte som endelig for den perioden tillatelsen varer. Dersom kommunen mener det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at rammen bør økes, må det tas kontakt med Fylkesmannen i forkant. Kommunen må sørge for at deltakerne i fellingslaget fører timelister og oversikt over antall kjørte kilometer og andre utgifter. **Kommunen skal sende sin fellingslogg, med detaljert oversikt over utgifter knyttet til fellingsforsøket til Fylkesmannen i Oppland innen tre dager etter endt fellingsforsøk.**

13. Fylkesmannen kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen.

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for Miljødirektoratet, jf. § 32.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum e.f.
avdelingsdirektør

Marte Conradi
rådgiver

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi til:

Statens Naturoppsyn	Postboks 5672 Sluppen	7485	Trondheim
Gudbrandsdal politidistrikt			
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Ringsaker kommune			
Stor-Elvdal kommune			
Fylkesmannen i Hedmark	Postboks 4034	2306	Hamar